



Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.216/2024/13.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. október 31. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A választás rendje elleni büntett miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2024. február 29. napján kihirdetett 18.B.204/2019/399. számú ítéletét Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy a bevezető részben feltünteti a 2021. június 16-ai tárgyalási határnapot is, míg az április 22-ei, szeptember 23-ai és december 16-ai tárgyalás megtartásának éve helyesen 2022.

Terhelt2 II. r. vádlott személyi adatainak köréből a személyazonosító igazolvány számának feltüntetését mellőzi.

Az ítéltábla határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2024. február 29. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 18.B.204/2019/399. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli, egy esetben társtettesként elkövetett választás rendje elleni büntettben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 350. § (1) bekezdés a) és e) pontja] és 7 rendbeli, négy esetben bűnsegédként elkövetett választás rendje elleni büntettben [Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja]. A törvényszék ezért Terhelt1 I. r. vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap fogház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A törvényszék rendelkezett arról is, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottat 12 rendbeli - egy esetben társtettesként, hét esetben bűnsegédként elkövetett -, a Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja szerint minősülő választás rendje elleni büntett vádja alól felmentette.

[2] A törvényszék Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett választás rendje elleni büntetttben [Btk. 350. § (1) bekezdés a) és e) pontja] és 9 rendbeli, egy esetben bűnsegédként elkövetett választás rendje elleni büntetttben [Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja]. A törvényszék ezért Terhelt2 II. r. vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A törvényszék rendelkezett arról is, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A törvényszék a vádlottat 2 rendbeli, a Btk. 350. § (1) bekezdés a) és e) pontjai szerint minősülő választás rendje elleni büntett és 7 rendbeli - egy esetben bűnsegédként elkövetett -, a Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja szerint minősülő választás rendje elleni büntett vádja alól felmentette.

[3] A törvényszék Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottat 13 rendbeli bűnsegédként elkövetett, a Btk. 350. § (1) bekezdés e) pontja szerint minősülő választás rendje elleni büntett vádja alól felmentette.

[4] A törvényszék rendelkezett továbbá az ügyben lefoglalt bűnjelekről, valamint az eljárás folyamán felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[5] Az ítélet ellen az ügyész három munkanap gondolkodási idő fenntartását követően fellebbezést jelentett be, Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak vonatkozásában a részfelmentések miatt, a vádirati tényállással egyező ítéleti tényállás megállapítása érdekében és ennek okán a váddal egyező rendbeliség szerint a választás rendje elleni büntetttben való bűnösségük kimondása céljából, valamint súlyosításért, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása végett, Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottak vonatkozásában a felmentések miatt, a vádirati tényállással egyező ítéleti tényállás megállapítása érdekében és ennek okán a váddal egyezően 13 rendbeli választás rendje elleni büntetttben való bűnösségük kimondása és büntetés kiszabása végett.

[6] A Fővárosi Főügyészség a 2024. június 12. napján kelt Bf.12.560/2014/109.számú átiratában rámutatott, hogy tévedett az elsőfokú bíróság, amikor Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak vonatkozásában elégségesnek tartotta az irányadó 2 év 4 hónap 15 napos középértéket el nem érő szabadságvesztés büntetéseik végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését. A 3 hónaptól 4 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, jelentős számú halmazatot megvalósító bűncselekményekre kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetések súlytalannak tekinthetők, sem speciális, sem generális visszatartó erőt nem jelentenek. Helyesen hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a magyarországi örmény kisebbség kis létszámára figyelemmel a vádlottak magatartása rendkívül torzította a szavazás eredményét. Ezen túlmenően az ügyben megjelent „*etnobiznisszel*” kapcsolatos média hírekre is figyelemmel, ez a hajléktalanok szervezett szállításával és szavazataik megvásárlásával járó bűnügy alappal rendítette meg nemcsak az örmény, hanem bármely kisebbségi önkormányzati választás tisztaságába vetett közbizalmat, a kisebbségi önkormányzatoknak juttatott állami anyagi ráfordítás társadalmi indokoltságát, és torzította az általános választójoggal kapcsolatos alkotmányos, pozitív közfelfogást is. Ilyen tárgyi súly és bűnösségi körülmények mellett hatékony visszatartó ereje csak a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés szankciónak lehet, különösen amiatt, mert a társadalom igazságérzetét és az egyéni

visszatartó erőt a leghatékonyabban a jelentős mértékű közügyektől eltiltás mellékbüntetés szolgálja arányosan.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a felterjesztett ügyirattal együtt megküldött BF.558/2022/3. számú átiratában a Terhelt3 III. r., Akopjan terhelt4gasz IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottak terhére bejelentett ügyészi fellebbezést a büntetőeljárásáról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 587. § (2) bekezdése alapján visszavonta, és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete e vádlottakkal szemben jogerőre emelkedett. Az ügyész által az I. r. és a II. r. vádlottak terhére a részfelmentésük miatt a bűnösségük megállapításáért és a büntetésük súlyosítása céljából bejelentett ügyészi fellebbezést módosítva, a büntetésük súlyosításáért tartotta fenn. A részfelmentéseiket illetően az ügyészi fellebbezést visszavonta, ennek következtében a részfelmentő rendelkezések velük szemben jogerőre emelkedtek.

[8] A fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a törvényszék nem követett el olyan perrendi szabálysértést, amely a másodfokú érdemi felülbírálatnak az akadályát jelentené. Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, beszerzett és megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amelyek a bűnösség kérdésében történő megalapozott döntéshez elengedhetetlenek voltak. Az indokolási kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, hiányosságban ennél fogva a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő. A megállapított tényállás alapján a törvényszék az I. r. és a II. r. vádlottak bűnösségére okszerű következtetést vont le abban a körben, amelyeket a részfelmentő rendelkezések nem érintettek, a cselekmények minősítése törvényes, jogi indokai helytállóak.

[9] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint azonban tévedett a törvényszék az I. r. és a II. r. vádlottak büntetéseinek kiszabásakor. A 2024. június 12. napján kelt Bf.12.560/2014/109. számú írásban indokolt ügyészi súlyosítási fellebbezésben kifejtett indokokokat fenntartva az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a szabadságvesztések tartamának felemelését és ahhoz igazodóan közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását indítványozta, a szabadságvesztések végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések egyidejű mellőzésével. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[10] A Fővárosi Ítéltábla a 2024. június 27. napján kelt 4.Bf.216/2024/3.számú végzésével megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék 2024. február 29. napján kelt 18.B.204/2019/399. számú ítélete Terhelt3 III. r., Akopjan terhelt4gasz IV. r. és Terhelt5 V. r. vádlottak vonatkozásában – a fellebbviteli főügyészség fellebbezésének visszavonása folytán a Be. 458. § (1) bekezdés b) pontja alapján – 2024. június 26. napján jogerőre emelkedett.

[11] A Fővárosi Ítéltábla a 2024. október 31. napján megtartott tanácsülésen a Terhelt1 I. r. vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyet jelen ügytől elkülönítette.

[12] A Terhelt2 II. r. vádlott terhére bejelentett fellebbezés nem alapos.

[13] Az ügyészi fellebbezés visszavonására, illetve módosított tartalmára figyelemmel a felülbírálat terjedelme Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében a Be. 590. § (3) bekezdése

értelmében korlátozott, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet rendelkezéseit a büntetés súlyosítását célzó fellebbezés által meghatározott kereteken belül bírálta felül.

[14] Korlátozott fellebbezés esetén az ítéltábla a határozatát a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja szerint az első fokon eljáró törvényszék által megállapított tényállásra alapította, ahhoz kötve volt.

[15] Az ítéltábla azonban a korlátozott felülbírálat során is vizsgálja az eljárási szabályok megtartását [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont]. Ennek keretében megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban nem történt olyan abszolút eljárási szabálysértés, amely megalapozná az elsőfokú ítéletnek a Be. 607. § (1) bekezdése és 608. § (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését. Megállapítható volt továbbá az is, hogy nem történt olyan, a másodfokú eljárásban nem orvosolható relatív eljárási szabálysértés sem, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására. [Be. 609. § (1) bekezdés]

[16] A felülbírálat során nem volt megállapítható olyan ok sem, amely Terhelt2 II. r. vádlott felmentését vagy az eljárás megszüntetését indokolná [Be. 566. § (1) bekezdés, 567. § (1) és (2) bekezdés, 590. § (5) bekezdés b) pont].

[17] A törvényszék az irányadó tényállásból okszerűen következtetett Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségére, a terhére megállapított bűncselekmények jogi minősítése is törvényes. Az elsőfokú bíróság rendkívüli alapossággal és körültekintéssel fejtette ki a II. r. vádlott terhére rótt bűncselekmények jogi minősítésével kapcsolatos álláspontját, amelyet az ítéltábla is maradéktalanul osztott. A jogosultat a választásban anyagi juttatással való befolyásolni törekvés [Be. 350. § (1) bekezdés e) pontja] a választópolgár akaratának befolyásolását célozza azzal, hogy az elkövető a passzív alany tevékenységét a saját szándékának megfelelően kívánja alakítani. A magatartás eredményessége nem törvényi feltétel, így a törvényszék megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az anyagi juttatás szolgáltatásának kilátásba helyezésével (ígéretével) is megvalósul e bűncselekmény (Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.173/2008/4.), emellett a bűncselekmény befejezettségéhez az sem szükséges, hogy az érintett személy ténylegesen részt vegyen a választáson. Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett a törvényszék érvelésével a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények elkövetői alakzatát (tettes, bűnsegéd) érintő indokolás tekintetében is.

[18] Az ítéltábla a büntetés súlyosítását célzó fellebbezés kapcsán az alábbi, a büntetés céljára és a büntetés kiszabásának elveire vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket hívja fel.

[19] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §]. A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[20] Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. A határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama három hónap [Btk. 36. §].

[21] A törvényszék a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket helyesen tárta fel és megfelelően értékelte.

[22] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő (összefoglalóan a büntetést befolyásoló) körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[23] A törvényszék helytállóan értékelte nyomatékos súlyosító körülményként, hogy a terhelt által elkövetett cselekmények a nemzetiségi választásokhoz fűződő közbizalmat rendkívül súlyosan sértették.

[24] A törvényszék helyesen járt el akkor is, amikor jelentős enyhítő körülményként vette figyelembe az időmúlást. Az 56. BK vélemény III/10. pontja szerint enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt; csökken a nyomatéka, vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető idézte elő. A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban és az 56. BK vélemény III.10. pontjában foglaltakra tekintettel az időmúlás mellett enyhítő körülményként kell értékelni a büntetőeljárás elhúzódását is, amelyre az ítélet indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja alapján utalni szükséges. Jelen ügy megítélése kapcsán tehát kiemelt jelentőséggel bír, hogy a bűncselekmények elkövetésétől a jogerős elbírálásig több mint tíz év, Terhelt2 II. r. vádlott gyanúsított kihallgatásától (2017. július 18.) is több mint hét év telt el, amely – figyelembe véve a választás rendje elleni bűncselekmény büntetési tételét (három évig terjedő szabadságvesztés) és a bűncselekmény elévülési idejét (öt év) – rendkívül nyomatékos enyhítő körülménynek tekinthető.

[25] A Fővárosi Főügyészség 2024. június 12. napján kelt átiratában írt, a cselekmény tárgyi súlyára vonatkozó érveléssel az ítéltábla egyetértett, azonban a büntetés kiszabása kapcsán nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bűncselekmények megelőzésének alapját képező legfontosabb elvek között a büntetés elmaradhatatlansága mellett a büntetés kiszabásának gyorsasága is szerepel. A büntetés tehát akkor tekinthető igazságosnak, a bűnelkövetőt és a társadalmat érintően is hasznosnak, ebből eredően hatékonnak, ha időben közel áll a bűncselekmény elkövetési idejéhez. Erre figyelemmel jelen ügyben a rendkívül hosszú időmúlásra figyelemmel nem volt indokolt a büntetés súlyosítása és végrehajtandó

szabadságvesztés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása az egyébként büntetlen előéletű Terhelt2 II. r. vádlottal szemben.

[26] Mindezekre figyelemmel a törvényszék a bűncselekmények konkrét tárgyi súlyát is megfelelően érvényre juttatva, az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékát értékelve megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a büntetési célok az elsőfokú ítéletben kiszabott szabadságvesztés büntetés alkalmazásával és a büntetés végrehajtásának felfüggesztésével is elérhetőek a II. r. vádlott esetében. A próbaidőnek a törvényszék által meghatározott tartama összhangban van a felnőttkorúak próbára bocsátásáról és a büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló 55/2007. BK véleményben írtakkal is. E BK vélemény szerint a próbaidő tartamának meghatározásánál a bíróság általában ugyanazokat a körülményeket értékeli, amelyeket a büntetés kiszabása során, illetve a Btk. 85. § (1) bekezdésének alkalmazásánál már figyelembe vett, de részben más szempontból. Így az elkövető kedvező személyi körülményei mellett előtérbe kerülnek a bűncselekmény elkövetésének körülményei, mint például a bűncselekmény jellege, a bűnösség foka, vagy a bűncselekmény indítéka. Mindezeket a körülményeket elsősorban az egyéni megelőzés szempontjából kell értékelni, és ennek megfelelően lehet a próbaidő tartamát egyéniesítve megállapítani.

[27] A törvényszék helyesen járt el, amikor a szabadságvesztés büntetés felfüggesztésére figyelemmel vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét is. A büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét is. Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétel tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti. Kétségtelen, hogy a terhelt személyében rejlő okok kedvezőek, azonban a választás rendje elleni bűncselekmény – közbizalmat súlyosan sértő - jellegét és a cselekmények többszörös halmazátát figyelembe véve a törvényszék helyesen jutott arra a következtetésre, hogy jelen ügyben az előzetes mentesítés alkalmazásának a II. r. vádlott esetében nem volt helye. Az ítélőtábla álláspontja szerint e jogintézmény alkalmazásánál jelentősége van a bűnösség belátására irányuló készségnek (beismerés, megbánás) is, és bár ezen körülmény nem előfeltétele az előzetes mentesítésnek, az érdemesség megállapításánál ennek értékelését sem lehet figyelmen kívül hagyni.

[28] Terhelt2 II. r. vádlottat érintően a szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtása esetére a törvényszék a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéről is helytállóan rendelkezett.

[29] A bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés ugyancsak törvényes.

[30] Az ítélőtábla a törvényszék által felhívott jogszabályi rendelkezéseket azzal egészíti ki, hogy az elsőfokú bíróság a bűncselekményeket a Btk. 2. § (1) bekezdése alapján az

elkövetés idején hatályban lévő büntető törvény szerint bírálta el, az elbíráláskori Btk. alkalmazása ugyanis a terheltre nem kedvezőbb.

[31] A fentiekre tekintettel az ítéltábla – a Be. 598. § (2) bekezdése szerint tanácsulésen – a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] A Be. 561. § (1) bekezdése alapján az ügydöntő határozat bevezető részében kell feltüntetni a tárgyalási napok megjelölését. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben 2021. június 16. napján is tartott érdemi tárgyalást, e határnap megjelölésével egészítette ki az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének bevezető részét, pontosította továbbá, hogy az április 22-ei, a szeptember 23-ai és a december 16-ai határnapok megtartására 2022-ben került sor.

[33] Az ítéltábla a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján mellőzte a rendelkező részből Terhelt2 II. r. vádlott személyazonosító igazolványának feltüntetését, mivel annak érvényessége 2023. október 16. napján lejárt. [Be. 184. § (2) bekezdés e) pont, 561. § (2) bekezdés b) pont, 604. § (3) bekezdés c) pont]

[34] Az ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései zárják ki, ugyanis az elsőfokú bírósággal ellentétes döntés a másodfokú eljárás eredményeként nem született.

Budapest, 2024. október 31.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 2024. február 29. napján kihirdetett 18.B.204/2019/399. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 4.Bf.216/2024/13. számú határozata folytán – Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában 2024. október 31. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. október 31.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke